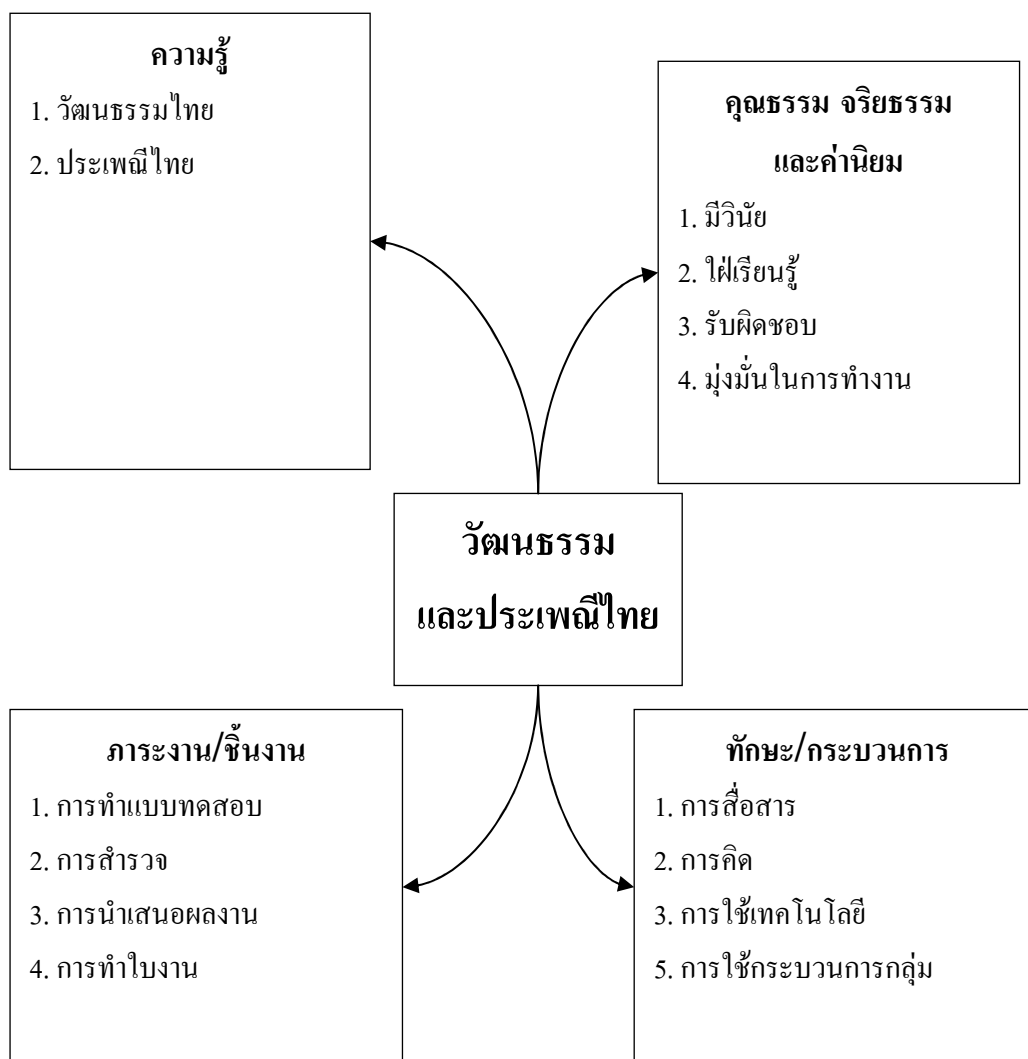

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

วัฒนธรรมและประเพณีไทย

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วัฒนธรรมและประเพณีไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี • ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป/ 2/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. วัฒนธรรมเป็นการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดำรงและปฏิบัติสืบต่อกันมา 2. ประเพณีไทยเป็นแบบแผนหรือแนวปฏิบัติที่คนไทยนิยมยึดถือกันมาเป็นเวลานาน	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมมีผลได้อย่างไร 2. ประเพณีไทยมีความสำคัญอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ วัฒนธรรม อักษรไทย การละเล่น ประเพณีไทย 2. วัฒนธรรมเป็นการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดำรงและปฏิบัติสืบต่อกันมา วัฒนธรรมไทยที่คนไทยภาคภูมิใจ เช่น มารยาทไทย ภาษาไทย อาหารไทย การแต่งกายแบบไทย การละเล่นของไทย 3. ประเพณีไทยเป็นแบบแผนหรือแนวปฏิบัติที่คนไทยนิยมยึดถือกันมาเป็นเวลานาน ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้ คือ ประเพณีเกี่ยวกับความเป็นอยู่ ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณีทางราชการ ประเพณีท้องถิ่น	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายและยกตัวอย่างเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย 2. อธิบายและยกตัวอย่างประเพณีไทย
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สืบหาวัฒนธรรมไทยในชุมชน 1.2 สืบหาประเพณีไทยในชุมชน	

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้		2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้		1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
1) การทดสอบ		2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม		4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ		
3. สิ่งที่มีงประเมิน		
3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง		
3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม		
3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	วัฒนธรรมไทย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	ประเพณีไทย	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

วัฒนธรรมไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วัฒนธรรมและประเพณีไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วัฒนธรรมเป็นการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามและปฏิบัติสืบต่อกันมา วัฒนธรรมไทยที่คนไทยภาคภูมิใจ เช่น มารยาทไทย ภาษาไทย อาหารไทย การแต่งกายแบบไทย การละเล่นของไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป/ 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยในแต่ละประเภทได้ (K, P)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย (A, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• วัฒนธรรมไทย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูให้นักเรียนดูภาพการแต่งกายของไทย ภาพอาหารไทย แล้วถามนักเรียนว่าเคยเห็นหรือรู้จักหรือไม่ มีความสำคัญอย่างไร ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

5. ครูถามนักเรียนว่า มีวัฒนธรรมไทยอะไรบ้างที่เรารู้จักและปฏิบัติกันเป็นประจำ นักเรียนตอบ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและชุดแต่งกายประจำชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน พร้อมให้ดูภาพประกอบ

6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ดำรงในชุมชนของตนเองว่ามีวัฒนธรรมไทยอะไรบ้างที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา แล้วบันทึกลงในแบบสำรวจ

7. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย จากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึก

8. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ก่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมทั้งในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี โดยในด้านพื้นฐานวัฒนธรรมนั้นหากนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้จะทำให้วิถีชีวิตของกลุ่มชนสัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายและเกิดเป็นวัฒนธรรมพอเพียง เช่น ชุมชนพยายามรักษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมเอาไว้ เพื่อคงสภาพความเป็นอยู่ของชาวชุมชนให้เป็นไปอย่างพอเพียงและสงบสุข โดยใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ ได้แก่ ประวัติศาสตร์ชุมชนที่เก่าแก่ หลักศาสนา

8. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและวิธีอนุรักษ์วัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และช่วยกันเฉลยคำตอบ (ถ้ามี)

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูยกตัวอย่างและแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพการแต่งกายของไทย ภาพอาหารไทย
3. แบบบันทึกการสำรวจ
4. แบบบันทึกความรู้
5. ใบงานที่ 1 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

ประเพณีไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วัฒนธรรมและประเพณีไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ประเพณีไทยเป็นแบบแผนหรือแนวปฏิบัติที่คนไทยนิยมยึดถือกันมาเป็นเวลานาน ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้ คือ ประเพณีเกี่ยวกับความเป็นอยู่ ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณีทางราชการ ประเพณีท้องถิ่น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

(ส 4.3 ป. 2/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างประเพณีไทยได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของประเพณีไทย (A, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องประเพณีไทย 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ประเพณีไทย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับประเพณีไทย
- การงานอาชีพ ➡ ประดิษฐ์สมุดภาพเกี่ยวกับประเพณีไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำบุญตักบาตร ภาพการบวชนาค แล้วถามว่ามีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไร นักเรียนตอบ ครูอธิบายสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายประเด็นความรู้เรื่อง ประเพณีไทย
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน สืบหาในท้องถิ่นของตนเองว่ามีประเพณีไทยอะไรบ้าง จากนั้นบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้
5. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง เพื่อนกลุ่มอื่นซักถามความคิดเห็น เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วครูอธิบายเพิ่มเติม
6. ครูให้นักเรียนรวบรวมภาพเกี่ยวกับประเพณีไทยจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร อินเทอร์เน็ต นำมาจัดทำเป็นสมุดภาพพร้อมทั้งเขียนวิธีการอนุรักษ์ประเพณีไทยให้คงอยู่กับคนไทยตลอดไป จากนั้นครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับประเพณีที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียน ซักถามว่ามีอะไรบ้าง แล้วสรุปให้นักเรียนฟัง

7. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การอนุรักษ์ประเพณีไทย และทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีไทย และช่วยกันเฉลยคำตอบ (ถ้ามี)

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างประเพณีไทยที่รู้จักและเคยเข้าร่วมกิจกรรมของประเพณีนั้น ๆ ว่าทำให้เกิดความภาคภูมิใจอย่างไรบ้าง

10. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง ประเพณีไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประเพณีไทย โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิด
12. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเพณีไทย นอกจากที่ได้เรียนมาแล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพการทำบุญตักบาตร ภาพการบวชนาค
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง การอนุรักษ์ประเพณีไทย
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
    แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
    แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
    เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____